

2012 / 033

ONTVANGEN 20 MAART 2013

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Driestar Educatief
College van Bestuur
t.a.v. de heer L.N. Rottier
Postbus 368
2800 AJ GOUDA

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
492777

Uw brief van
9 november 2012

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Datum **15 MAART 2013**
Betreft Aanvraag macrodoelmatigheidstoets bacheloropleiding leraar VO 2e
graad in Godsdienst

Geachte heer Rottier,

Met uw brief van 9 november 2012, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) ontvangen op 12 november, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-bacheloropleiding tot leraar Voortgezet Onderwijs van de 2^e graad in Godsdienst als bekostigde opleiding in Gouda te verzorgen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 22 februari 2013 negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan. Ik heb geconstateerd dat dit advies zorgvuldig tot stand is gekomen en inhoudelijk afdoende is.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 14 oktober 2012 (de beleidsregel) heb ik besloten *niet* in te stemmen met uw voornemen de hbo-bacheloropleiding tot leraar Voortgezet Onderwijs van de 2^e graad in Godsdienst als bekostigde opleiding in Gouda te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming ligt in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 6 van de beleidsregel en dat de opleiding past in het profiel van uw hogeschool. De aanvraag voldoet echter niet aan criterium c van artikel 6 van de beleidsregel. Daarmee is de opleiding ondoelmatig bevonden en kan uw aanvraag niet worden gehonoreerd. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het eerdergenoemde advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO en de NVAO.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Minnée

Datum

Onze referentie

492777 Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 12 november 2012 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Driestar educatief om de hbo bachelor opleiding tot leraar VO van de 2e graad in Godsdienst als bekostigde opleiding te verzorgen te Gouda.

datum

22 februari 2013

onderwerp

nieuwe opleiding

Driestar educatief

Hbo bachelor

Opleiding tot leraar VO van de 2e

graad in Godsdienst

Gouda

Gelet op het feit dat de aangeleverde arbeidsmarktinformatie onvolledig was heeft de commissie de aanvrager op 26 november 2012 in de gelegenheid gesteld deze aan te vullen. De gevraagde informatie is op 29 januari 2013 ontvangen, waarna de commissie de behandeling van de aanvraag heeft hervat.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Driestar educatief om de hbo bachelor opleiding tot leraar VO van de 2e graad in Godsdienst als bekostigde opleiding te Gouda te verzorgen.

Beoordelingskader

ons kenmerk

2012/033

bijlagen

beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 1 november 2012, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager doet een beroep op de criteria a, b en c van artikel 6 van de Beleidsregel. Aanvrager betoogt dat de opleiding past in het profiel van de instelling. Driestar educatief draagt sinds 2004 zorg voor de pedagogisch-didactische component van de opleiding die sinds 1979 door de Stichting Cursus Godsdienstonderwijs (hierna: CGO) in Gouda wordt aangeboden. De aanvrager spreekt van een licentieoverdracht van de CGO aan Driestar educatief.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a en b van de Beleidsregel. Naar de mening van de commissie past de opleiding in het profiel van de instelling. De aanvraag voldoet naar het oordeel van de commissie niet aan voorwaarde c van de Beleidsregel omdat er reeds ruimschoots voldoende vergelijkbare opleidingen worden aangeboden om in de behoefte op de arbeidsmarkt te voorzien.

pagina 2 van 5 *Beoordeling art. 13 Beleidsregel: Weging profiel van de instelling*

Driestar Educatief zet in op leraarschap, vorming, opvoeding en leiderschap. De RCHO stelde vast dat de instelling een actieve rol speelt bij de implementatie van het Actieplan Leraar 2020. Driestar zoekt verbinding met andere lerarenopleidingen door het sluiten van strategische allianties. Ondanks het feit dat Driestar in de prestatieafspraken geen concrete ambities heeft opgenomen inzake de gewenste uitbreiding van het opleidingsaanbod, is de commissie van oordeel dat deze aanvraag past binnen het profiel en de zwaartepunten van Driestar, zoals overeengekomen in de prestatieafpraak. De commissie heeft geconstateerd dat Driestar Educatief in de inzet voor de prestatieafspraken benadrukt dat zij een strategische alliantie heeft gesloten met de CHE, die in de praktijk dezelfde doelgroep aantrekt. De commissie heeft dit aspect van de prestatieafspraken meegewogen onder criterium c van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a art. 6 Beleidsregel

De aanvrager heeft aangetoond dat het aanbieden van een gehele nieuwe opleiding de beste wijze is om haar doelstelling te behalen. De commissie is van oordeel dat deze behoefte niet met een afstudeertraject kan worden vervuld. Hiervoor is van belang dat in de bestaande landelijke behoefte op dit moment wordt voorzien door vijf bekostigde opleidingen (en 2 niet bekostigde opleidingen). Het voornemen voldoet aan criterium a van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b art. 6 Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat de opleiding tegemoet komt aan een arbeidsmarktbehoefte. Doordat de instelling geen onderliggende stukken heeft overgelegd ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte zoals bedoeld onder criterium b heeft zij deze behoefte niet expliciet kunnen aantonen.

In 2012 waren er 15 aanvragen voor deze tot op heden onbekostigde opleiding. Om financiële redenen heeft de CGO het aantal studenten in 2012 gemaximeerd op 8. Voorafgaande jaren schommelde de instroom tussen de 8 en 18 studenten. Al enige jaren betreft een zevental reformatische scholengemeenschappen docenten van CHE en Driestar. De aanvrager heeft een brief overgelegd van het directeurenoverleg 7 VO-scholen (DORVO) waarin de behoefte aan bevoegde, goed opgeleide docenten die goed passen bij de identiteit van deze VO-scholen kenbaar wordt gemaakt. De gemiddelde jaarlijkse behoefte bij DORVO bestaat uit ca. 10 docenten.

De commissie heeft aanvullende arbeidsmarktinformatie opgevraagd. Het gaat immers om een opleiding met croho code die reeds door andere instellingen wordt aangeboden en dus leidt tot dezelfde startkwalificatie op de arbeidsmarkt. De aanvrager heeft met landelijke informatie van het ROA en het UWV aangetoond dat sprake is van knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening voor leraren godsdienst en levensbeschouwing. Uit de nadere informatie van Driestar is gebleken dat haar afgestudeerden in zowel 2010, 2011 als 2012 (gemiddeld 5 tot 7 studenten per jaar) allemaal een aanstelling als godsdienstleraar hebben kregen.

Geconcludeerd wordt dat de vraag op de arbeidsmarkt naar godsdienstleraren is aangetoond. De aanvraag voldoet aan voorwaarde b van de Beleidsregel.

pagina 3 van 5 *Beoordeling criterium c art. 6 Beleidsregel*

De commissie heeft geconstateerd dat er reeds 7 instellingen de opleiding tot leraar VO van de 2e graad in Godsdienst aanbieden, waarvan een tweetal door rechtspersonen voor Hoger Onderwijs (CGO te Gouda en de stichting Gereformeerde Hogeschool II te Zwolle). De bestaande opleidingen zijn voldoende gespreid (Zwolle, Leeuwarden, Ede Gld, Amsterdam, Gouda, Zwolle, Hengelo (ov) en Utrecht). De commissie is van oordeel dat het bestaande opleidingsaanbod voldoende is om in de bestaande landelijke behoefte aan leraren te voorzien. De (historische) instroom laat zien dat de beschikbare capaciteit in het bestaande aanbod niet uitgeput raakt. De instroom van de andere bekostigde hogescholen is relatief laag: tussen de 13 en 20 eerstejaars studenten. Al met al kan gezegd worden dat zowel de bekostigde als onbekostigde lerarenopleidingen relatief lage instroom genereren. Er zijn geen aanwijzingen dat deze tendens op (korte) termijn zal veranderen. Dit wijst naar het oordeel van de commissie niet op een directe noodzaak tot uitbreiding van het aantal aanbieders.

Naar aanleiding van dit voornemen is een zestal zienswijzen ingediend. Hogeschool Windesheim, NHL, Inholland en de Gereformeerde Hogeschool maken geen bezwaar tegen dit voornemen. Fontys en de CHE maken bij brief hun bezwaren tegen dit voornemen kenbaar. De commissie is van oordeel dat het bezwaar van Fontys onvoldoende hout snijdt, aangezien de doelgroep van Fontys verschilt van Driestar Educatief, de CHE (en Windesheim). De opleiding van de CHE betreft de enige momenteel bekostigde opleiding die de meeste gelijkenis vertoont met de opleiding van Driestar educatief. De CHE maakt bezwaar tegen de bekostiging van deze opleiding. Zij voert aan dat zij de afgelopen jaren te kampen heeft gehad met afnemende instroom van studenten. Voorts refereert de CHE aan de sterk overlappende doelgroep van de beide instellingen, waardoor na bekostiging een verdere versnippering, verschraling en uiteindelijk bedreiging van de levensvatbaarheid van haar opleiding zal optreden. De commissie acht deze argumentatie overtuigend.

Aangezien sprake is van voldoende aanbod en capaciteit om in de landelijke behoefte op de arbeidsmarkt te voorzien, is de commissie van oordeel dat de aanvraag niet voldoet aan criterium c van de Beleidsregel. De commissie wijst in dit kader ook op het feit dat Driestar Educatief noch gevolgen heeft verbonden aan de strategische alliantie met de CHE die zij heeft genoemd in haar inzet voor de prestatieafspraken, noch aan de expliciete suggestie van de CHE in het afstemmingsoverleg om gezamenlijk op te trekken middels een joint venture of joint degree.

pagina 4 van 5 **Alles overwegende adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek. De commissie suggereert gelet op voornoemde strategische samenwerking deze nader vorm te geven, bijvoorbeeld in de vorm van een joint degree constructie.**

De vicevoorzitter van de CDHO,

Mw. mr.:R.G.K. Voss

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 14 oktober 2012 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan criteria a, b en c in artikel 6 van de Beleidsregel. Indien de opleiding niet past in het profiel van de instelling moet de opleiding bovendien voldoen aan de aanvullende criteria in artikel 13 lid 1 sub a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding.

Indien de voorgenomen opleiding niet past in het profiel van de instelling dient het instellingsbestuur aan te tonen dat is voldaan aan de criteria in artikel 13 lid 1 sub a en b. Volgens de criteria a en b dient de instelling aan te tonen dat werkgevers op landelijk of brancheniveau behoefte hebben aan deze opleiding en dat er geen andere instelling met een meer passend profiel in staat is deze opleiding te verzorgen.